

«Շտիգեն»

ՍԱՀՄԱՆԱՓԱԿ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՄԲ
ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

31 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 2020թ.

ԵՐԵՎԱՆ 2023

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն	3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	6
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	7
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	8
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	9
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	10

26.12.2023թ.
N 032323

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ

**«Բերքեր Թիլլի Արմենիա» ՓԲԸ
Գլխավոր տնօրեն**

Վ. Գևորգյան

ԱՆԿԱՆ ԱՈՒԴԻՏՈՐԻ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«Շտիգեն» ՍՊԸ-ի մասնակցին

Կարծիք

Մեր կողմից իրականացվել է «Շտիգեն» Սահմանափակ Պատասխանատվությամբ Ընկերության (հետագայում՝ «Ընկերություն») ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտը, որոնք ներառում են 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, եւ այն ամսաթվին ավարտված տարվա համար շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունը, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական քաղաքականության ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Ընկերության ֆինանսական վիճակը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և եւ այն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքները ու դրամական հոսքերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՄ-ներ):

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՄ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է մեր եզրակացության՝ «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Ընկերությունից՝ համաձայն Հաշվապահների միջազգային դաշնության պրոֆեսիոնալ հաշվապահների վարքագրի (ՀՄՂ-ի Վարքագիրք) և ճայաստանի Հանրապետությունում կիրառելի՝ ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ վարքագծի պահանջների, և մենք կտուարել ենք վարքագծի նկատմամբ մեր մյուս պարտականությունները՝ այդ պահանջների համաձայն: Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Հանգամանքի չուսաբանում

Ընկերության 2019թ. ֆինանսական հաշվետվությունները չեն ենթարկվել աուդիտի: Մեզ չի հանձնարարվել իրականացնել Ընկերության 2019թ. ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտ, այդ իսկ պատճառով մենք կարծիք կամ որևէ այլ հավաստում չենք արտահայտում Ընկերության 2019թ. ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ: Մեր եզրակացությունը չի ներառում վերապահում՝ այս հարցի առնչությամբ:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ընկերության ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՄ-ների համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար: Այդ նպատակով ղեկավարությունը սահմանում է աներաժեշտ վերահսկողության համակարգ, որը թույլ է տալիս պատրաստել Ընկերության ֆինանսական հաշվետվություններ, որոնք զերծ են խարդախության կամ սխալի արդյունքում էական խեղաթյուրումից:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս, ղեկավարությունը պատասխանատու է Ընկերության անընդհատ գործելու հնարավորությունը գնահատելու, անընդհատ գործելուն առնչվող հարցերը բացահայտելու, ինչպես նաև գործունեության անընդհատության ենթադրության վրա հիմնված հաշվառում վարելու համար, քանի դեռ ղեկավարությունը չի նախատեսում լուծարել Ընկերությունը կամ դադարեցնել դրա գործունեությունը, կամ չունի իրատեսական այլընտրանք, բացի նշվածներից:

Կառավարման օղակներում ներգրավված անձինք պատասխանատու են Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման գործընթացը վերահսկելու համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ երաշխիքներ՝ խարդախությունների կամ սխալների հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրումներից զերծ լինելու վերաբերյալ, ինչպես նաև ներկայացնել աուդիտորի եզրակացություն, որը կներառի մեր կարծիքը: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր աստիճանի հավաստիացում է, սակայն այն երաշխիք չի հանդիսանում, որ ԱՄՄ համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումներ, երբ այդպիսիք կան: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով և համարվում են էական, եթե ակնկալվում է, որ դրանք առանձին-առանձին կամ միասին վերցրած կարող են ազդել այս ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների՝ դրանց հիման վրա կայացրած տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՄ-ների համապատասխան իրականացվող աուդիտի շրջանակներում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն ամբողջ աուդիտի ընթացքում: Բացի այդ, մենք.

- o Բացահայտում և գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվություններում խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք այդ ռիսկերին ուղղված աուդիտորական ընթացակարգեր և ձեռք ենք բերում բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար: Խարդախության արդյունք հանդիսացող էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով առաջացած խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, փաստաթղթերի կեղծում, միտումնավոր բացթողումներ, կեղծ հայտարարությունների տրամադրում կամ ներքին վերահսկողության համակարգի չարաշահում:
- o Պատկերացում ենք կազմում աուդիտին առնչվող ներքին վերահսկողության վերաբերյալ, որպեսզի մշակենք համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր, բաց ոչ Ընկերության ներքին վերահսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- o Գնահատում ենք կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության պատշաճությունը, ինչպես նաև ղեկավարության կատարած հաշվապահական գնահատումների և համապատասխան բացահայտումների ողջամտությունը:

ADVISORY • ASSURANCE • ACCOUNTING • TAX

Baker Tilly Armenia CJSC is a member of the global network of Baker Tilly International Ltd., the members of which are separate and independent legal entities.

- o Եզրահանգումներ ենք կատարում ղեկավարության կողմից անընդհատության սկզբունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների հիման վրա հետևություն ենք անում, թե արդյոք առկա է իրադարձությունների կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է էական կասկած առաջացնել Հնկերության անընդհատ գործելու հնարավորության վերաբերյալ: Եթե մենք գտնում ենք եզրահանգման, որ գոյություն ունի էական անորոշություն, մենք պետք է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրենք ֆինանսական հաշվետվություններում համապատասխան բացահայտումներին, կամ եթե նման բացահայտումները պատշաճ կերպով ներկայացված չեն, մենք պետք է ձևավոյենք կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, աուդիտորը չի կարող երաշխավորել, որ ապագա իրադարձությունները կամ հանգամանքները չեն կարող հանգեցնել նրան, որ Հնկերությունը կորցնի իր անընդհատ գործելու կարողությունը:
- o Գնահատում ենք ընդհանուր առմամբ ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, և արդյոք ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացնում են դրանց հիմքում ընկած գործառններն ու իրադարձությունները այն ձևով, որն ապահովում է ճշմարիտ ներկայացումը:
- o Ձեռք ենք բերում բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ Հնկերության ֆինանսական տեղեկատվության կամ գործունեության վերաբերյալ ֆինանսական հաշվետվությունների մասին կարծիք արտահայտելու նպատակով: Մենք պատասխանատվություն ենք կրում աուդիտորական աշխատանքների ուղղորդման, վերահսկման ու կատարման համար: Մենք լիովին պատասխանատու ենք մեր աուդիտորական կարծիքի համար:

Այլ հարցերի հետ մեկտեղ, մենք հաղորդակցում ենք կառավարման օդակներում ներգրավված անձանց հետ աուդիտի պլանավորած շրջանակների և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված էական թերացումների վերաբերյալ, որոնք ներառում են մեր կողմից բացահայտված ներքին վերահսկողության կարևոր թերությունները:

Աուդիտոր

Շ. Թուշիյան

26.12.2023թ.

ՀԱՀՈՒՅԹԻ ԳԱՄ ՎՆԱՍԻ ԵՎ ԱՅԼ ՀԱՄԱՊԱՐԹԱԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
ՀԱԵՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

31 դեկտեմբերի 2020թ-ին ավարտված տարվա համար

	Օտև.	2020թ.	(հազար դրամ) 2019թ. ստորյալ չափանիշ
Հասույթ	5	1,570,553	1,872,245
Վաճառքի ինքնարժեք	6	(1,059,255)	(1,386,569)
Համախառն շահույթ		511,298	485,676
Իրացման ծախսեր	7	(214,133)	(232,123)
Վարչական ծախսեր	8	(234,584)	(168,179)
Այլ եկամուտ	9	12,153	22,960
Այլ ծախսեր	10	(26,891)	(14,897)
Գործառնական շահույթ		47,843	93,437
Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերությունից վնաս, զուտ		(25,050)	(1,336)
Ֆինանսական ծախս, զուտ	11	(10,790)	(15,274)
Շահույթ մինչև հարկումը		12,003	76,827
Շահութահարկի գծով ծախս	12	(10,272)	(18,288)
Ջուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո		1,731	58,539
Այլ համապարփակ եկամուտ		-	-
Այլ համապարփակ արդյունք		-	-
Ընդամենը համապարփակ արդյունք		1,731	58,539

ՖԻՆԱՆՍԱՎԱՐ ԿԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

31 դեկտեմբերի 2020թ-ի դրությամբ

	Շահ.	2020թ.	(նախորդ տարի) 2019թ. տարիյալ ցանցած
Ակտիվներ			
<i>Ոչ ընթացիկ ակտիվներ</i>			
Հիմնական միջոցներ	13	61,793	24,244
Ոչ նյութական ակտիվներ		4,079	-
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	14	4,223	-
Ներդրումներ չկապակցված կազմակերպություններում	15	6,386	6,386
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ		76,481	30,630
<i>Ընթացիկ ակտիվներ</i>			
Պաշարներ	16	2,228,168	784,442
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	17	371,590	350,168
Տրամադրված փոխառություններ		2,800	-
Ժամկետային ավանդներ	18	20,000	-
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	19	49,969	12,172
Մնացորդներ դրամարկրում և բանկերում	20	4,195	2,126
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ		2,676,722	1,148,908
Ընդամենը ակտիվներ		2,753,203	1,179,538
Սեփական կապիտալ և պարտավորություններ			
<i>Սեփական կապիտալ</i>			
Կանոնադրական կապիտալ	21	50	50
Կուտակված շահույթ		15,413	73,715
Ընդամենը սեփական կապիտալ		15,463	73,765
<i>Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ</i>			
Վարկեր և փոխառություններ	22	232,431	219,097
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		232,431	219,097
<i>Ընթացիկ պարտավորություններ</i>			
Վարկեր և փոխառություններ	22	151,953	-
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	23	2,349,833	886,676
Շահութահարկի գծով պարտավորություն		3,523	-
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ		2,505,309	886,676
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		2,753,203	1,179,538

 26.12.2023թ.

 Դրո՛՛կերս Բուհալիսիկ ՍՊԸ-ի
 ներկայացուցիչ՝ Տիգրան Գաաբարյանի
 Գլխավոր հաշվապահ

ՄԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼՈՒՄ ՓՈՓՈՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
31 դեկտեմբերի 2020թ-ին տվարտված տարվա համար

	<i>(Տարադր. դրամ)</i>		
	Կանոնադրական կապիտալ	Կուտակված շահույթ(վնաս)	Ընդամենը
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ. աուդիտ չանցած	50	168,014	168,064
<i>Համապարփակ եկամուտ</i>	-		
Տարվա շահույթ	-	58,539	58,539
Ընդամենը համապարփակ արդյունք	-	58,539	58,539
<i>Կապիտալում ուղղակիորեն գրանցված գործարքներ սեփականատերերի հետ</i>			
Շահաբաժիններ	-	(152,838)	(152,838)
Ընդամենը գործարքներ սեփականատերերի հետ	-	(152,838)	(152,838)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ. աուդիտ չանցած	50	73,715	73,765
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	50	73,715	73,765
<i>Համապարփակ եկամուտ</i>			
Տարվա շահույթ	-	1,731	1,731
Ընդամենը համապարփակ արդյունք	-	1,731	1,731
<i>Կապիտալում ուղղակիորեն գրանցված գործարքներ սեփականատերերի հետ</i>			
Շահաբաժիններ	-	(60,033)	(60,033)
Ընդամենը գործարքներ սեփականատերերի հետ	-	(60,033)	(60,033)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	50	15,413	15,463

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
31 դեկտեմբերի 2020թ.-ին ավարտված տարվա համար

	2020	(նազար դրամ) 2019 առաջիկա չանցած
Տարվա արդյունք	1,731	58,539
Ճշգրտումներ		
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	10,281	6,543
Դեբիտորական պարտքի դուսգրուման (արժեզրկման) ծախսեր	-	14,155
Կրեդիտորական պարտքերի դուրսգրում	(4,274)	(22,109)
Հիմնական միջոցների օտարում	41	-
Ֆինանսական ծախս, գուտ	10,790	15,274
Հասկացումներ արձակուրդայինի պահուստին	23,460	-
Շահութահարկի գծով ծախս	10,272	18,288
Փոխարժեքային տարբերությունից վնաս	25,050	1,336
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր մինչև շրջանառու կապիտալի փոփոխությունները	77,351	92,026
Փոփոխություններ		
Պաշարներում	(1,437,150)	(291,914)
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերում	(52,696)	(250,255)
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերում	1,413,784	557,407
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր	1,289	107,264
Վճարված շահութահարկ	(10,972)	(43,232)
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների գուտ հոսքեր	(9,683)	64,032
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Հիմնական միջոցների և ոչ կյուբական ակտիվների ձեռքբերում	(58,526)	(18,958)
Ներդրումներ չկապակցված կազմակերպություններում	-	(6,386)
Փոխառությունների տրամադրում	(2,800)	-
Ավանդների ներդրում	(20,000)	-
Ստացված տոկոսային եկամուտ	3,440	266
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների գուտ հոսքեր	(77,886)	(25,078)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Ստացված վարկեր, գուտ	164,022	144,168
Տոկոսների վճարում	(14,230)	(15,540)
Շահաբաժինների վճարում	(60,033)	(168,198)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների գուտ հոսքեր	89,759	(39,570)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գուտ աճ/(նվազում)	2,190	(616)
Փոխարժեքային տարբերությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(121)	3
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարևալրջի դրությամբ	2,126	2,739
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարևալրջի դրությամբ	4,195	2,126

**ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ
ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ**

31 դեկտեմբերի 2020թ. -ին ախարտված տարվա համար

1. ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Շախգն» ՍՊԸ (Ընկերություն) հիմնադրվել է 2011թ-ին Հայաստանի Հանրապետության օրենքների ներքո՝ ՀՀ քաղաքացի Հայկ Վալերիկի Եելյանի կողմից: Ընկերության գրանցման հասցեն է՝ 0033, ՀՀ ք. Երևան, Վիկտոր Համբարձումյան 119, բն 23:

Ընկերության գործունեության հիմնական նպատակը խնայող և անվտանգ արևային էներգետիկ համակարգերի կառուցումն է: Ընկերությունը նախագծել, կառուցել և սպասարկում է տարածաշրջանի խոշորագույն արևային ջերմային կայանը (Grand Sport), ինչպես նաև Հայաստանի խոշորագույն արևային էլեկտրակայանները (Green Energy, ArSun, Solar 5):

2. ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ՇԻՄՈՒՆՔՆԵՐ

2.1 Համապատասխանություն

Մույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) կողմից հրապարակված Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն:

Ծախման հիմուներ

Մույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են պատմական արժեքի սկզբունքով:

2.2 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը հայկական դրամն է (դրամ), որն Ընկերության գործառնական արժույթն է և որով ներկայացվում են այս ֆինանսական հաշվետվությունները: Դրամով ներկայացված ամբողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը կլորացված է մինչև մուտակա հազար միավորը:

2.3 Գնահատումների և դատողությունների կիրառում

Ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունից պահանջվում է կատարել մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, էկամուտների և ծախսերի ներկայացված գումարների վրա: Գնահատումները և վերջիններիս համար հիմք հանդիսացող ենթադրությունները հիմնված են պատմական փորձի և այլ տարբեր գործոնների վրա, որոնք ողջամիտ են համարվում էլևկոլոպ այդ պահին առկա զիտելիքներից: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և վերջիններիս համար հիմք հանդիսացող ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են վերանայման ժամանակաշրջանում, եթե գնահատումները ազդեցություն ունեն միայն այդ ժամանակաշրջանի վրա: Եթե ազդեցությունը վերաբերում է ընթացիկ և ապագա ժամանակաշրջաններին, ապա վերանայումները ճանաչվում են ինչպես ընթացիկ, այնպես էլ ապագա ժամանակաշրջաններում:

Առավել մեծ դատողություն պահանջող և բարդություն ներկայացնող էական ոլորտները կամ այն ոլորտները, որտեղ ենթադրություններն ու գնահատումներն էական են ֆինանսական հաշվետվությունների համար, բացահայտված են ստորև.

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետները

Ղեկավարությունը կատարել է հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետների գնահատում: Ղեկավարության համոզմամբ գնահատված հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետները

Եականորեն չեն տարբերվում այդ ակտիվների սևետեսական կյանքից: Եթե հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության փաստացի ժամկետները տարբերվեն գնահատումներից, ապա ֆինանսական հաշվետվությունները կարող են եականորեն փոխվել:

Չափում. անհուսալի ու կասկածելի պարտքերի պահուստ

Ընկերությունը վերանայում է իր առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերը՝ դրանց վերականգնելիության ապացույցներ հայտնաբերելու համար: Այդպիսի ապացույցը ներառում է հաճախորդի վճարումների հաշվառումը և հաճախորդի ընդհանուր ֆինանսական դիրքը: Եթե առկա են պարտքի չվերականգնման հայտանիշեր, ապա հաշվարկվում է փոխհատուցվող գումարը և ձևավորվում է պահուստ համապատասխան անհուսալի և կասկածելի պարտքերի համար: Պահուստի գումարը արտացոլվում է շահույթում կամ վնասում: Վարկային ռիսկի ուսումնասիրությունը շարունակական գործընթաց է և պահուստի գնահատման համար կիրառվող մեթոդաբանությունն ու ենթադրությունները պարբերաբար վերանայվում են և համապատասխանաբար ճշգրտվում:

Հնացած և դանդաղ շրջանառելի պաշարների պահուստ

Ընկերությունը ուսումնասիրում է իր պաշարների գրառումները՝ դրանց վաճառելիության և օտարման պահին իրացման գուտ արժեքի վերաբերյալ ապացույցներ գտնելու համար: Հնացած և դանդաղ շրջանառելի պաշարների պահուստը հիմնվում է ղեկավարության նախկին փորձի վրա՝ հաշվի առնելով պաշարների արժեքը, ինչպես նաև պաշարների յուրաքանչյուր դասի խմբաբանակի շարժը և մակարդակը:

Պահուստի գումարը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Պաշարների իրացման գուտ արժեքի դիտարկման գործընթացը շարունակական է, և հնացած ու դանդաղ շրջանառելի պաշարների պահուստի գնահատման համար կիրառվող մեթոդաբանությունն ու ենթադրությունները պարբերաբար վերանայվում են և համապատասխանաբար ճշգրտվում:

3. ՀԱՇՎԱՊԱՀԱՎԱՆ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Հետևյալ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողաբար կիրառվել է սույն ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր տարիների համար և Ընկերության ֆինանսական վիճակի ներկայացման ծամանակ: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվում է Ընկերության կողմից:

3.1 Հասույթի ճանաչում

Հասույթը սովորական գործունեության ընթացքում սրբամաղրված ապրանքի և ծառայությունների համար ստացվելիք գումարն է և չափվում է ստացված կամ ստացվելիք հատուցումների իրական արժեքով՝ հանած գեղչերը և վաճառքի հետ կապված հարկերը: Ընկերության կողմից ստացված հասույթի ճանաչումը կատարվում է հետևյալ հիմունքով.

Ապրանքի վաճառք

Ապրանքի վաճառքը ճանաչվում է ապրանքի սեփականության հետ կապված էական ռիսկերը և սեփականությունից ստացվող օգուտները հաճախորդին փոխանցելուց հետո, ինչը սովորաբար տեղի է ունենում, երբ Ընկերությունը վաճառում կամ առաքում է ապրանքը հաճախորդին, հաճախորդն ընդունում է ապրանքը, և համապատասխան դեբիտորական պարտքի հավաքագրելիությունը հիմնավորված է:

Ծառայությունների մատուցում

Ծառայությունների վաճառքը ճանաչվում է այն հաշվետու ծամանակաշրջանում, որում ավարտվել է ծառայությունների մատուցումը ըստ ստանձին գործարքի, ինչը գնահատվում է որպես փաստացի մատուցված ծառայության և մատուցվող ամբողջ ծառայության հարաբերակցություն:

3.2 Ֆինանսական եկամուտ և ծախս

Ընկերության ֆինանսական եկամուտներն ու ծախսերը կազմված են հետևյալից.

- Տոկոսային եկամուտ
- Տոկոսային ծախս
- Ֆինանսական ակտիվների ու ֆինանսական պարտավորությունների գծով փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող զուտ օգուտ կամ վնաս

Տոկոսային եկամուտը կամ ծախսը ճանաչվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Որակավորվող ակտիվի ձեռքբերմանը, կատարմանը կամ արտադրությանը անմիջականորեն վերագրելի փոխառության ծախսումները այդ ակտիվի արժեքի մասն են կազմում (կապիտալացվում են):

3.3 Աշխատակիցների վարձատրություն

Աշխատավարձերը և աշխատողների այլ հատուցումները չափվում են չգեղջված հիմունքով և ծախսագրվում են այն ժամանակաշրջանում, որում համապատասխան ծառայությունը մատուցվել է:

3.4 Արտարժույթով գործարքներ

Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս Ընկերության համար գործառնական արժույթից տարբեր այլ արժույթով իրականացված գործարքները գրանցվում են գործարքի օրվա դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից հրապարակված փոխարժեքով: Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ՀՀ ԿԲ կողմից հրապարակված փոխարժեքը, 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1 ԱՄՆ դոլարը կազմում էր 522.59 ՀՀ դրամ, 1 եվրոն՝ 641.11 ՀՀ դրամ (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1 ԱՄՆ դոլարը կազմում էր 479.70 ՀՀ դրամ, 1 եվրոն՝ 537.26 ՀՀ դրամ): Ոչ դրամային հոդվածները չեն վերահաշվարկվում և չափվում են պատմական արժեքով (հաշվարկվում են՝ օգուտգործելով գործարքի օրվա դրությամբ գործող փոխարժեքը), բացառությամբ իրական արժեքով հաշվառվող և արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային հոդվածների, որոնք վերահաշվարկվում են իրական արժեքի չափման օրվա դրությամբ գործող փոխարժեքով:

Արտարժույթով գործարքներից, ինչպես նաև արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների վերահաշվարկումից առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում:

3.5 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Սկզբնական արժեքը ներառում է ակտիվի ձեռքբերմանն ուղղակի վերագրելի ծախսումները: Մեփական ուժեղով կատարված ակտիվների սկզբնական արժեքը ներառում է կրթերի արժեքը, ուղղակի աշխատուժի գծով ծախսերը, ակտիվն իր նպատակային օգուտգործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ անմիջականորեն կապված ցանկացած այլ ծախսումները, ակտիվի ապատեղակայման և քանդման ծախսերը, տեղանքի վերականգնման ծախսերը և փոխառության կապիտալացված ծախսումները: Ձեռքբերված համակարգչային ծրագիրը, որը հանդիսանում է համապատասխան սարքավորման ֆունկցիոնալության անբաժանելի մասը, կապիտալացվում է որպես այդ սարքավորման մաս:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, այդ բաղկացուցիչները հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

Հիմնական միջոցի օտարման կամ դուրսգրման հետևանքով առաջացած օգուտը կամ վնասը որոշվում է վաճառքից հասույթի և ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի տարբերությամբ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում որպես այլ եկամուտ/ծախս:

Հիմնական միջոցի՝ որպես առանձին ակտիվ հաշվառվող միավորի բաղկացուցչի փոխարինման ծախսումները ճանաչվում են հիմնական միջոցի հաշվեկշռային արժեքում, եթե հավանական է, որ այդ միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի Հնկերություն, իսկ արժեքը կարող է արժանահավատորեն չափվել: Փոխարինված բաղկացուցչի հաշվեկշռային արժեքը ապաճահաչվում է: Հիմնական միջոցի առօրյա սպասարկման ծախսումները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ առաջանալուն պես:

Մաշվածություն

Հիմնական միջոցների միավորների մաշվածության հաշվարկը սկսվում է դրանց տեղադրման և շահագործման հանձնելու պահից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Մաշվածությունը հաշվարկվում է հիմնվելով ակտիվի սկզբնական արժեքի վրա՝ հաևած դրա գնահատած մնացորդային արժեքը:

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցների միավորի յուրաքանչյուր մասի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում, քանի որ այդ մեթոդն առավել ճիշտ է արտացոլում ակտիվի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտների օգտագործման մոդելը, բացառությամբ միջազգային բեռնափոխադրումների համար օգտագործվող փոխադրամիջոցների, որոնց մաշվածությունը ճանաչվում է թողարկված միավորների մեթոդով՝ համաձայն յուրաքանչյուր շահագործված կիրմեստրի: Հոդատարածքի գծով մաշվածություն չի հաշվառվում:

Հիմնական միջոցների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները ներկայացված են ստորև.

Մեքենաներ և սարքավորումներ	-5 տարի
Արտադրական տնտեսական գույք	-5 տարի
Տրանսպորտային միջոցներ	-8 տարի
Համակարգչային տեխնիկա	-1 տարի

Մաշվածության հաշվարկի մեթոդները, օգտակար ծառայության ժամկետները և մնացորդային արժեքները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և, անհրաժեշտության դեպքում, ճշգրտվում:

3.6 Ոչ կյուրական ակտիվներ

Ոչ կյուրական ակտիվները, որոնք ձեռք են բերվել Հնկերության կողմից և ունեն օգտակար ծառայության որոշակի ժամկետ, ներկայացված են սկզբնական արժեքով՝ հաևած կուտակված անորոշագիան և արժեզրկումից կորուստները:

Հետագա ծախսումները կապիտալացվում են միայն այն դեպքում, երբ դրանք մեծացնում են համապատասխան ակտիվի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները: Բոլոր այլ ծախսումները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կատարվելուն պես:

Անորոշագիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ կյուրական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետների ընթացքում, սկսած դրանց օգտագործման համար մատչելի լինելու ամսաթվից, քանի որ այդ մեթոդն առավել ճիշտ է արտացոլում ակտիվի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտների օգտագործման մոդելը: Ոչ կյուրական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետը կազմում է 10 տարի:

Անորոշագիանի հաշվարկի մեթոդները, օգտակար ծառայության ժամկետները և մնացորդային արժեքները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա ավարտին և, անհրաժեշտության դեպքում, ճշգրտվում:

3.7 Պաշարներ

Պաշարները չափվում են սկզբնական արժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով: Պաշարների սկզբնական արժեքը հաշվարկվում է միջին կշռված արժեքի սկզբունքով և ներառում է պաշարների ձեռքբերման ծախսումները, արտադրական կամ փոխարինման ծախսումները և դրանք ներկա գտնվելու

վայր և վիճակի բերելու հետ կապված այլ ծախսումները: Արտադրված պաշարների և անավարտ արտադրանքի դեպքում սկզբնական արժեքը ներառում է արտադրական վերադիր ծախսումների համապատասխան մասը՝ հիմք ընդունելով արտադրական նորմատիվային հզորությունը:

Իրացման գույք արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի գնահատված գինն է՝ հանած համալրման և վաճառքը կազմակերպելու համար ծախսումները:

3.8 Ֆինանսական գործիքներ

ՖՀՄՍ 9-ը ներառում է ֆինանսական ակտիվների երեք հիմնական դաս՝ անորտիզացված արժեքով չափվող, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող և շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ: ՖՀՄՍ 9-ով նախատեսված ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը որպես կանոն հիմնված է այն բիզնես մոդելի վրա, որի շրջանակներում կառավարվում է ֆինանսական ակտիվը, և դրամական միջոցների հոսքերի պայմանագրով նախատեսված այդ ակտիվին վերաբերող բնութագրերի վրա: ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն՝ այն չեն գործում ՀՀՄՍ 39-ով սահմանված միեջև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվների, փոխառությունների և դեբիտորական պարտքերի և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների դասերը: ՖՀՄՍ 9-ը մեծամասամբ պահպանում է ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգման և չափման համար գործող ՀՀՄՍ 39-ի պահանջները:

ՖՀՄՍ 9-ի կիրառումն էական ազդեցություն չի ունեցել ֆինանսական պարտավորություններին վերաբերող Շնկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վրա:

Ճանաչում և սկզբնական չափում

Առևտրական դեբիտորական պարտքերի սկզբնական ճանաչումը տեղի է ունենում դրանց առաջացման օրը: Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների սկզբնական ճանաչումը տեղի է ունենում, երբ Շնկերությունը դառնում է գործիքի պայմանագրային դրույթների կողմ:

Ֆինանսական ակտիվի (եթե այն առևտրական դեբիտորական պարտք չէ, որը չի պարունակում էական ֆինանսավորման բաղկացուցիչ) կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական չափումը տեղի է ունենում իրական արժեքով գումարած, շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չչափվող միավորի համար, գործիքի ձեռքբերմանը կամ թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի գործարքի հետ կապված ծախսումները: Էական ֆինանսավորման բաղադրիչ չպարունակող առևտրական դեբիտորական պարտքի սկզբնական չափումն իրականացվում է գործարքի գնով:

Դասակարգում և հետագա չափում

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգվում է որպես անորտիզացված արժեքով չափվող, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող՝ պարտքային ներդրումների համար, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող բաժնային ներդրումների համար, կամ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Շնկերությունը փոխում է ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը, որի դեպքում բոլոր այն ֆինանսական ակտիվները, որոնց վրա ազդում է այդ փոփոխությունը, վերադասակարգվում են բիզնես մոդելի փոփոխությանը հաջորդող առաջին հաշվետու ժամանակաշրջանի առաջին օրը:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է անորտիզացված արժեքով, եթե բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պարամետրերը և նախատեսված չէ որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր հավաքագրելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ:

Առևտրական նպատակներով չպահվող բաժնային գործիքում ներդրման սկզբնական ճանաչման ժամանակ Հնկերությունը կարող է անդամակալորեն որոշել ներկայացնել ներդրման իրական արժեքի հետագա փոփոխություններն այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին՝ յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Բոլոր ֆինանսական ակտիվները, որոնք դասակարգված չեն որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող, ինչպես ներկայացված է վերը, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով: Այս ակտիվները ներառում են բոլոր ածանցյալ ֆինանսական ակտիվները: Սկզբնական ճանաչման պահին Հնկերությունը կարող է անդամակալորեն նախատեսել ֆինանսական ակտիվը, որն այլապես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափման պահանջները, որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե դա թույլ կտա վերացնել կամ էականորեն նվազեցնել հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանա:

Ֆինանսական ակտիվների վոխանցումը երբորդ կողմերին այնպիսի գործարքներում, որոնք չեն բավարարում սպաճանաչման պայմաններին, չի դիտարկվում որպես վաճառք այս նպատակի համար, և Հնկերությունը շարունակում է ճանաչել ակտիվները:

Ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են առևտրական նպատակների համար կամ կատարվում են և որևէ ստեղծած արդյունքը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Ֆինանսական ակտիվներ – Գնահատում, թե արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխառվածության հետ կապված այլ հիմնական ռիսկերի և ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի), ինչպես նաև շահույթի մարժայի հատուցում:

Գնահատելիս, թե արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ, Հնկերությունը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այստեղ ներառվում է այն գնահատումը, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական միջոցների ժամկետը կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չի բավարարի այդ պայմանը: Այս գնահատումն իրականացնելիս Հնկերությունը դիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական միջոցների գումարը կամ ժամկետները,
- վաղաժամկետ մարման և գործողության ժամկետի երկարաձգման պայմանները:

Վաղաժամկետ մարման պայմանը համապատասխանում է միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարում հանդիսանալու չափանիշին, եթե վաղաժամկետ մարման գումարը, ըստ էության, իրենից ներկայացնում է մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների չվճարված գումարները, որոնք կարող են ներառել լրացուցիչ ողջամիտ հատուցում պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման համար: Բացի այդ, պայմանագրի անվանական արժեքի գեղջով կամ հավելավճարով ձեռքբերված ֆինանսական ակտիվի համար վաղաժամկետ մարում թույլատրող կամ պահանջող պայմանն այն գումարի չափով, որն, ըստ էության, իրենից ներկայացնում է պայմանագրի անվանական արժեքը գումարած հաշվեգրված (սակայն չվճարված) պայմանագրային տոկոսները (կարող են ներառել լրացուցիչ ողջամիտ հատուցում պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման համար), դիտարկվում է որպես նշված չափանիշին համապատասխանող, եթե վաղաժամկետ մարման պայմանի իրական արժեքն էական չէ սկզբնական ճամանաչման պահին:

Ֆինանսական ակտիվներ – Հետագա չափում, շահույթ և վնաս

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ

Այս ակտիվները հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսագրույթի մեթոդը: Ամորտիզացված արժեքը նվազեցվում է արժեզրկումից կորստի չափով:

Տոկոսային եկամուտը, փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող շահույթը և վնասը և արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Ապաճանաչումից առաջացող շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական պարտավորություններ – Դասակարգում, հետագա չափում, շահույթ և վնաս

Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես անորոշիվացված արժեքով չափվող կամ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող: Ֆինանսական պարտավորությունը դասակարգվում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե այն դասվում է առևտրական նպատակներով պահվող գործիքների դասին, հանդիսանում է անանցյալ գործիք կամ նախատեսված է որպես այդպիսին սկզբնական ճանաչման պահին: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունները չափվում են իրական արժեքով, իսկ դրանց գծով գուտ շահույթը և վնասը, ներառյալ՝ տոկոսային ծախսը, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Այլ ֆինանսական պարտավորությունները հետագայում չափվում են անորոշիվացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Տոկոսային ծախսը և փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող շահույթը և վնասը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Այդ ճանաչումից առաջացող ցանկացած շահույթը կամ վնասը նույնպես ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների փոփոխություն

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոխվում են, Հնկերությունը գնահատում է, թե արդյոք փոփոխված ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի փոփոխություն»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ՝ իրական արժեքով:

Հնկերությունն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, թե արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են փոփոխված կամ փոխարինող ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերից: Հնկերությունը գնահատում է փոփոխության նշանակալի լինելը քանակական և որակական գործոնների հիման վրա հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Հնկերությունը կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Հնկերությունը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է ելնելով հետևյալ որակական գործոններից.

- ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ ապահովվածության այլ միջոցների փոփոխություն:

Եթե անորոշիվացված արժեքով հաշվառվող փոփոխված ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր չեն, փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը: Այս դեպքում Հնկերությունը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը և համախառն հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտումից առաջացող գումարը ճանաչում է որպես փոփոխության գծով շահույթ կամ վնաս՝ շահույթի կամ վնասի կազմում: Ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը վերահաշվարկվում է որպես ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով գեղչված, վերանայված կամ փոփոխված պայմանագրային դրամական միջոցների ներկա արժեք: Ցանկացած կրած ծախսերը կամ վճարված վճարները ճշգրտում են փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և անորոշիվացվում են փոփոխված ֆինանսական ակտիվի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ընկերությունն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պայմաններով պարտավորության գծով դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն՝ իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Եթե փոփոխությունը (կամ փոխարինումը) չի հանգեցնում ֆինանսական պարտավորության ապաճանաչմանը, Ընկերությունը կիրառում է այն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը, համաձայն որի ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ճշգրտվում է, երբ փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման, այսինքն, Ընկերությունը ճանաչում է փոփոխության (կամ փոխարինման) արդյունքում առաջացող ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքի ճշգրտումը շահույթում կամ վնասում փոփոխության (կամ փոխարինման) ամսաթվի դրությամբ:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական պարտավորությունների գծով դրամական միջոցների հոսքերի փոփոխությունները չեն համարվում փոփոխություն, եթե հանդիսանում են գործող պայմանագրային պայմանների արդյունք:

Ընկերությունն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Ընկերությունը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ ապահովվածության այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման պայմանի ավելացում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմանների համաձայն դրամական միջոցների հոսքերի գեղչված ներկա արժեքը, ներառյալ՝ վճարված վճարները (առանց ստացված վճարների)՝ գեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, առնվազն 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության գծով մնացած դրամական միջոցների հոսքերի գեղչված ներկա արժեքից: Եթե պարտքային գործիքների փոխարինումը կամ վերջիններիս պայմանների փոփոխությունը հաշվառվում է որպես մարում, ապա ցանկացած կրած ծախսերը կամ վճարված վճարները ճանաչվում են որպես մարումից շահույթի կամ վնասի մաս: Եթե փոխարինումը կամ պայմանների փոփոխությունը չի հաշվառվում որպես մարում, ապա ցանկացած կրած ծախսերը կամ վճարված վճարները ճշգրտում են պարտավորության հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում են փոփոխված պարտավորության գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում:

Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ընկերությունն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվից դրամական հոսքերի ստացման պայմանագրային իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում, Ընկերությունը ոչ փոխանցում է, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և չի պահպանում վերահսկողությունը ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ:

Ընկերությունն իրականացնում է գործարքներ, որոնց շրջանակներում փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված կամ բոլոր, կամ, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ընկերությունն ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ պայմանագրում նշված պարտավանությունը կատարվում է կամ չեղյալ է համարվում կամ ուժը կորցնում է: Ընկերությունը նաև ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոփոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պարտավորությունից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, որի դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն՝ իրական արժեքով:

Ֆինանսական պարտավորության ապահանջման ժամանակ մարված հաշվեկշռային արժեքի և վճարված հատուցման (ներառյալ՝ փոխանցված ոչ դրամային ակտիվները կամ ստանձնած պարտավորությունները) միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները հաշվանցվում են և ներկայացվում են զուտ գումարով՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում միայն այն դեպքում, երբ Ընկերությունն ունի գումարները հաշվանցելու ներկայումս իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, ինչպես նաև հաշվարկը զուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությանը մարելու մտադրություն:

3.9 Արժեզրկում

Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկում

Անորոշ օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող ակտիվները չեն ամորտիզացվում և յուրաքանչյուր տարի ենթարկվում են արժեզրկման ստուգման: Մաշվող ակտիվները արժեզրկման համար վերանայվում են, երբ իրադարձությունները և հանգամանքների փոփոխությունները վկայում են այն մասին, որ դրանց հաշվեկշռային արժեքը կարող է չվերականգնվել: Արժեզրկման կորուստը ճանաչվում է այն գումարով, որով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է փոխհատուցվող գումարը:

Փոխհատուցվող գումարը վաճառքի գաա գնից և օգտագործման արժեքից առավելագույնն է: Եթե ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարն ավելի փոքր է նրա հաշվեկշռային արժեքից, ապա ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև փոխհատուցվող գումարը: Արժեզրկումից կորուստներն անմիջապես ճանաչվում են որպես ծախս շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ համապատասխան ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով, որի դեպքում արժեզրկումից կորուստը դիտվում է որպես վերագնահատումից արժեքի նվազում:

Երբ հետագայում արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, ապա ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը պետք է ավելացվի մինչև նրա փոխհատուցվող գումարը, բաց այնպես, որ ակտիվի ավելացված հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ, եթե նախորդ տարիներին այդ ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի գծով արժեզրկումից կորուստներ ճանաչված չլիներին: Արժեզրկումից կորուստի հակադարձումն անմիջապես ճանաչվում է որպես նկատուա շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ համապատասխան ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով, որի դեպքում արժեզրկումից կորուստի ցանկացած հակադարձում դիտվում է որպես վերագնահատումից արժեքի աճ:

Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

ՖՀՄՄ 9-ը փոխարինում է ՀՀՄՄ 39-ով սահմանված «կրած վնասի» մոդելը «սպասվող պարտքային վնասի» մոդելով: Արժեզրկման նոր մոդելը կիրառելի է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների, պայմանագրային ակտիվների, այլ համապարփակ ֆինանսական սրբյուղի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային գործիքներում ներդրումների, սակայն ոչ՝ բաժնային գործիքներում ներդրումների համար: ՖՀՄՄ 9-ի համաձայն՝ պարտքային վնասն ավելի շուտ է ճանաչվում, քան պահանջվում էր ՀՀՄՄ 39-ով:

Ընկերությունը ճանաչում է սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների համար:

Ընկերությունը չափում է վնասի գծով պահուստը ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնասին հավասար գումարի չափով, բացառությամբ հետևյալ գործիքների, որոնց համար վնասի գծով պահուստը չափվում է 12 ամսվա ընթացքում սպասվող պարտքային վնասին հավասար գումարի չափով.

- (i) պարտքային արժեթղթեր, եթե որոշվել է, որ դրանք ունեն ցածր պարտքային ռիսկ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և
- (ii) այլ պարտքային արժեթղթեր և բանկային հաշիվների մնացորդներ, որոնց գծով պարտքային ռիսկը (օրինակ, ֆինանսական գործիքի ակնկալվող գործողության ժամկետի ընթացքում պարտականությունների չկատարման ռիսկ) էականորեն չի աճել սկզբնական ճանաչման պահից:

Առևտրական դեբիտորական պարտքերի և պայմանագրային ակտիվների վնասի գծով պահուստը միշտ չափվում է ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնասին հավասար գումարի չափով:

Երբ Ընկերությունը որոշում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի գծով պարտքային ռիսկի էական աճ սկզբնական ճանաչումից հետո և երբ գնահատում է սպասվող պարտքային վնասը, այն դիտարկում է ողջամիտ և հիմնավորված տեղեկատվությունը, որը տեղին է և հասանելի առանց անհարկի ծախսերի կամ ջանքերի: Գնահատումը ներառում է թե՛ քանակական և թե՛ որակական տվյալները, ինչպես նաև Ընկերության նախկին փորձի և պարտքի հիմնավորված գնահատման վրա հիմնված վերլուծությունը և ներառում է հեռանկարի վերաբերյալ տեղեկատվությունը:

Ընկերությունը ենթադրում է, որ տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի գծով պարտքային ռիսկի էական աճ, եթե այն ավելի քան 365 օր ժամկետանց է:

Ընկերությունը համարում է, որ ֆինանսական ակտիվի գծով պարտականությունները չեն կատարվել, եթե՝

- (i) հավանական չէ, որ փոխառուն ամբողջությամբ կկատարի պարտքի հետ կապված իր պարտականությունները, եթե Ընկերությունը չձեռնարկի այնպիսի գործողություններ, ինչպիսին գրավի իրացումն է (վերջինիս առկայության դեպքում), կամ
- (ii) ֆինանսական ակտիվն ավելի քան 365 օր ժամկետանց է:

Ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնասն իրենից ներկայացնում է այն սպասվող պարտքային վնասը, որն առաջանում է պարտավորությունների չկատարման բոլոր հնարավոր դեպքերի արդյունքում ֆինանսական գործիքի ակնկալվող գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում:

12 ամսվա ընթացքում սպասվող պարտքային վնասն իրենից ներկայացնում է սպասվող պարտքային վնասի այն մասը, որն առաջանում է պարտավորությունների չկատարման այն դեպքերի արդյունքում, որոնք հնարավոր են հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսվա ընթացքում (կամ ավելի կարճ ժամկետի ընթացքում, եթե գործիքի ակնկալվող գործողության ամբողջ ժամկետը պակաս է 12 ամսից):

Սպասվող պարտքային վնասի գնահատման ժամանակ դիտարկվող առավելագույն ժամկետն իրենից ներկայացնում է առավելագույն պայմանագրային ժամկետը, որի ընթացքում Ընկերությունը ենթադրվում է պարտքային ռիսկի:

Սպասվող պարտքային վնասի չափում

Սպասվող պարտքային վնասն իրենից ներկայացնում է պարտքային վնասի հավանականությունից էլիելով կշռված պարտքային վնասի գնահատականը: Պարտքային վնասը չափվում է որպես բոլոր պակասող դրամական միջոցների ներկա արժեք (այսինքն՝ որպես տարբերություն այն դրամական միջոցների հոսքերի միջև, որոնք Ընկերությունը պետք է ստանա պայմանագրի համաձայն, և որոնք ակնկալվում է ստանալ):

Արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը գնահատում է անորսիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթերն արժեզրկված լինելու տեսանկյունից: Ֆինանսական ակտիվը համարվում է արժեզրկված, եթե տեղի են ունեցել մեկ կամ ավելի դեպքեր, որոնք բացասական

ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի գծով գնահատված ապագա դրամական միջոցների հոսքերի վրա:

Ֆինանսական ակտիվի արժեզրկված լինելու վկայությունը ներառում է հետևյալ դիտարկելի տվյալները.

- փոխառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները.
- պայմանագրի խախտումը, այդ թվում՝ պարտականությունների չկատարումը կամ վճարման ավելի քան 180 օր ուշացումը.
- Հնկերության կողմից փոխառության կամ փոխատվության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Հնկերությանն այլ պայմաններում չէր դիտարկի.
- փոխառուի հավանական սնանկացումը կամ այլ ֆինանսական վերակազմավորումը կամ
- արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը ֆինանսական դժվարությունների պատճառով:

Ապաստիղ պարտքային վնասի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Անորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների վնասի գծով պահուստը նվազեցվում է այդ ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից:

Չարագրում

Ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը դուրս է գրվում, եթե Հնկերությունը չունի ուղջամիտ հիմքեր ակնկալելու ֆինանսական ակտիվի ամբողջական կամ մասնակի փոխհատուցումը: Հնկերությունը չի ակնկալում դուրս գրված գումարների էական փոխհատուցում: Այնուամենայնիվ, դուրս գրված ֆինանսական ակտիվները կարող են դեռևս հանդիսանալ կատարողական գործողությունների առարկա հասանելից գումարների փոխհատուցման հետ կապված Հնկերության ընթացակարգերի հետ համապատասխանությունն ապահովելու համար:

Անորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ

Հնկերությունն այս ակտիվները դիտարկում է արժեզրկման վկայության առանձին և հավաքական հիմունքներով: Բոլոր առանձին վերցված նշանակալի ակտիվները գնահատվում է արժեզրկման տեսանկյունից՝ առանձին հիմունքով: Արժեզրկման առանձին վկայություն չհայտնաբերելու դեպքում, այս ակտիվները գնահատվում է հավաքական հիմունքով՝ տեղի ունեցած, սակայն չբացահայտված արժեզրկման վկայություն հայտնաբերելու նպատակով:

Ակտիվները, որոնք առանձին վերցված նշանակալի չեն, գնահատվում են արժեզրկման տեսանկյունից հավաքական հիմունքով՝ խմբավորելով ռիսկի համանման բնութագրերով ակտիվները:

Հավաքական արժեզրկումը գնահատելիս Հնկերությունը դիտարկում է փոխհատուցման ժամկետների և կրած վնասի գումարի նախորդ ժամանակաշրջանների տեղեկատվությունը և կատարում է ճշգրտում, եթե ընթացիկ տնտեսական և վարկավորման պայմանները թույլ են տալիս, որպեսզի փաստացի վնասն ավել կամ պակաս լինեք նախկինում ասկա միտումներով առաջարկվողներից:

Արժեզրկումից կորուստը հաշվարկվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և այդ ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով գեղչված դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերի ներկա արժեքի միջև տարբերություն: Կորստի գումարը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ պահուստային հաշվում: Եթե Հնկերությունը գտնում է, որ չկա ակտիվը փոխհատուցելու իրատեսական հնարավորություն, համապատասխան գումարները դուրս են գրվում: Եթե հետագայում տեղի ունեցած դեպքը հանգեցնում է արժեզրկումից կորստի գումարի նվազեցմանը և այդ նվազեցումը կարելի է անկողմնակալորեն վերագրել արժեզրկման ճանաչումից հետո տեղի ունեցած դեպքին, ապա արժեզրկումից կորստի գումարի նվազեցումը հակադարձվում է շահույթի կամ վնասի միջոցով:

3.10 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Հնկերությունը՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, ունի ընթացիկ իրավական կամ կառուցողական պարտավորություն, որը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել, և հավանական է, որ այդ պարտավորությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Պահուստները որոշվում են ակնկալվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերը գեղչելով հարկումից առաջ այն դրույքով, որն արտացոլում է տվյալ շուկայում փողի ժամանակալին արժեքը և այդ պարտավորությանը հատուկ ռիսկերը: Ջերշի ծախսագրումը ճանաչվում է որպես ֆինանսական ծախս:

3.11 Բաժնետիրական կապիտալ

Ընկերության կողմից թողարկված բաժնեմասեր, որոնք հաշվառվում են անվանական արժեքով:

3.12 Եսահարձիներ

Եսահարձիները ճանաչվում են որպես պարտավորություն՝ դրանց հայտարարման ժամանակաշրջանում:

3.13 Համեմատական տվյալներ

Անհրաժեշտության դեպքում համեմատական տվյալները ճշգրտվում են՝ ընթացիկ տարվա ներկայացման փոփոխություններին համապատասխանելու համար:

4. ԼՈՐ ԵՎ ՎԵՐԱՆԱՅՎԱԾ ՄՏԱՆԴԱՐՏՆԵՐԻ ԸՆԴՈՒՆՈՄՍԸ

Մույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Ընկերությունը վաղաժամկետ չի ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը: Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ կիրառելի նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն Ընկերության կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող առաջիկա ժամանակաշրջանում: Ղեկավարության կանխատեսումով այս փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ներկայացված են ստորև

- 1 «Ուղենշային տոկոսադրույքի բարեփոխում (փուլ 2)» (ՖՀՄՍ 9, ՀՀՄՍ 39, ՖՀՄՍ 16, ՖՀՄՍ 4 և ՖՀՄՍ 7 փոփոխություններ)
- 2 «Մուտքեր նախքան նախատեսված օգտագործումը» (ՀՀՄՍ 16 փոփոխություններ)
- 3 «Հղումներ հայեցակարգային հիմունքներին» (ՖՀՄՍ 3 փոփոխություններ)
- 4 «Անբարենպաստ պայմանագրեր. Պայմանագրի կտատարման ծախսեր» (ՀՀՄՍ 37 փոփոխություններ)
- 5 2018-2020թթ. ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարեփոխումներ (ՖՀՄՍ 1, ՖՀՄՍ 9, ՀՀՄՍ 41, ՖՀՄՍ 16 փոփոխություններ):

5. ՀԱՍՈՒՑՑ

	<i>(հազար դրամ)</i>	
	2020թ.	2019թ.
Ապրանքների վաճառքից	1,563,123	1,826,953
Ծառայությունների մատուցումից	7,430	45,292
	<u>1,570,553</u>	<u>1,872,245</u>

6. ՎԱՃԱՌՔԻ ՌՔՆԱՐԺԵՔ

	<i>(հազար դրամ)</i>	
	2020թ.	2019թ.
Նյութեր	834,465	1,158,442
Ձեռքբերված ծառայություններ	127,005	171,850
Փոխհատուցումներ աշխատակիցներին	94,898	53,556
Մաշվածություն	2,887	2,721
	<u>1,059,255</u>	<u>1,386,569</u>

7. ԻՐԱՏՄԱՆ ԾԱԽՍԵՐ

	(հազար դրամ)	
	2020թ.	2019թ.
Ինֆորմացիոն ծառայություն	83,234	130,821
Գովազդի և մարկետինգի ծախսեր	18,224	26,621
Վարձավճարներ	28,604	22,538
Տրանսպորտային ծախսեր	18,038	21,001
Փոխհատուցում աշխատակիցներին	41,751	18,411
Լիզինգի ծախսեր	18,432	8,424
Ապահովագրական ծախսեր	4,917	3,651
Այլ ծախսեր	933	656
	<u>214,133</u>	<u>232,123</u>

8. ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԾԱԽՍԵՐ

	(հազար դրամ)	
	2020թ.	2019թ.
Փոխհատուցումներ աշխատակիցներին	153,951	106,535
Աուդիտորական և խորհրդատվական ծախսեր	26,959	21,016
Բանկային ծախսեր	31,455	18,881
Գրասենյակային և կոմունալ ծախսեր	6,756	7,077
Փոստի և հեռահաղորդակցության ծախսեր	1,770	1,531
Մաշվածության և ամորտիզացիայի ծախսեր	6,469	3,352
Գործուղման և ներկայացուցչական ծախսեր	666	3,771
Այլ ծախսեր	6,558	6,016
	<u>234,584</u>	<u>168,179</u>

9. ԱՅԼ ԵՎ ԱՄՈՒՏ

	(հազար դրամ)	
	2020թ.	2019թ.
Կրեդիտորական պարտքերի դուրսգրումից եկամուտ	4,274	22,109
Ահատույց ստացված դրամական միջոցներ	7,812	-
Այլ	67	851
	<u>12,153</u>	<u>22,960</u>

10. ԱՅԼ ԾԱԽՍԵՐ

	(հազար դրամ)	
	2020թ.	2019թ.
Հատկացումներ արձակուրդայինի պահուստին	23,460	-
Դեբիտորական պարտքերի դուրսգրման (արժեզրկման) ծախսեր	-	14,155
Այլ ծախսեր	3,431	742
	<u>26,891</u>	<u>14,897</u>

11. ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԾԱԽՍ,ԶՈՒՏ

	(հազար դրամ)	
	2020թ.	2019թ.
Վարկերից տոկոսային ծախսեր	(14,230)	(15,540)
Բանկային հաշիվներից տոկոսային եկամուտ	3,440	266
	<u>(10,790)</u>	<u>(15,274)</u>

12. ԸԱՀՈՒԹԱՀԱՐԿԻ ԳԾՈՎ ԾԱԽՍ

	2020թ.	(հազար դրամ) 2019թ.
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	(14,495)	(18,288)
Հետաձգված հարկի գծով փոխհատուցում (Ծանոթագրություն 14)	4,223	-
	<u>(10,272)</u>	<u>(18,288)</u>

13. ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ

	Մերենաներ և սարքավորումներ	Տրանսպորտային միջոցներ	Արտադրական, տնտեսական գույք գործիքներ	Այլ հիմնական միջոցներ	(հազար դրամ) Ընդամենը
Սկզբնական արժեք					
01-ը հունվարի 2019թ	4,490	-	75	10,323	14,888
Ավելացումներ	4,494	6,908	1,341	6,215	18,958
31 դեկտեմբերի 2019թ	8,984	6,908	1,416	16,538	33,846
Ավելացում	2,818	2,141	43,893	4,254	53,106
Օտարումներ/Դուրսգրումներ	-	-	-	(1,776)	(1,776)
Վերադասակարգում	-	-	-	(6,576)	(6,576)
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	11,802	9,049	45,309	12,440	78,600
Մաշվածություն					
01-ը հունվարի 2019թ	1,854	-	5	1,200	3,059
Տարեկան մաշվածություն	4,227	440	75	1,801	6,543
31 դեկտեմբերի 2019թ	6,081	440	80	3,001	9,602
Տարեկան մաշվածություն	3,820	864	2,343	1,913	8,940
Օտարումներ/Դուրսգրումներ	-	-	-	(1,735)	(1,735)
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	9,901	1,304	2,423	3,179	16,807
Ջուտ հաշվեկշռային արժեք					
31 դեկտեմբերի 2019թ	2,903	6,468	1,336	13,537	24,244
31 դեկտեմբերի 2020թ	1,901	7,745	42,886	9,261	61,793

Ընկերության որոշ սարքավորումները գրավադրված են:

Հիմնական միջոցների մաշվածության ծախսը բաշխվել է հետևյալ կերպ.

	2020թ.	(հազար դրամ) 2019թ.
Վաճառքի ինքնարժեք	2,887	2,721
Վարչական	5,128	3,352
Իրացման	925	470
	<u>8,940</u>	<u>6,543</u>

14. ՀԵՏԱԶԳՎԱԾ ՀԱՐԿԱՅԻՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ

	2020թ.	(հազար դրամ) 2019թ.
Տարեկերքի մնացորդ	-	-
Ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված (տե'ս ծանոթագրություն 12)	4,223	-
Տարեկերքի մնացորդ	4,223	-

Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների շարժ

	2019	Ֆինանսական արդյունքով ճանաչում	(հազար դրամ) 2020
Զօգտագործված արձակուրդայինի գծով պահուստ	-	4,223	4,223
Շղթամենք հետաձգված հարկային ակտիվ	-	4,223	4,223
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ	-	4,223	4,223

15. ՆԵՐՄՐՈՒՄՆԵՐ ԶԿԱՊԱԿՑՎԱԾ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ

	2020թ.		2019թ.	
	Գումար (հազար դրամ)	Բաժնետոմսերի քանակ, բաժնեչափ (%)	Գումար (հազար դրամ)	Բաժնետոմսերի քանակ, բաժնեչափ (%)
Կազմակերպություն	6,386	393 հատ բաժնետոմս	6,386	393 հատ բաժնետոմս
Հայելկոնոմբանկ ԲԲԸ	6,386		6,386	

16. ՊԱՇԱՐՆԵՐ

	2020թ.	(հազար դրամ) 2019թ.
Ապրանքներ պահեստում	1,995,490	681,019
Անավարտ արտադրություն	46,352	-
Հումք և կյութեր	186,326	103,423
	2,228,168	784,442

17. ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ և ԱՅԼ ԴԵՔԻՏՈՐԱԿԱՆ ՊԱՐՏՔԵՐ

	2020թ.	(հազար դրամ) 2019թ.
Դեբիտորական պարտքեր վաճառքների գծով	247,632	229,097
Տրված կանխավճարներ	113,734	104,679
Դեբիտորական պարտքեր հարկերի գծով	10,224	16,339
Այլ դեբիտորական պարտքեր	-	53
	371,590	350,168

Դեբիտորական պարտքերի իրական արժեքները հավասար են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին:

18. ԺԱՄԿԵՏԱՅԻՆ ԱՎԱՆՂՆԵՐ

Արժույթ ՀՀ դրամ	(Խազար դրամ)	
	2020թ.	2019թ.
	20,000	-
	<u>20,000</u>	<u>-</u>

Ավանդների պայմաններն ու ժամկետները ներկայացված են ստորև.

Բանկի անվանում	Ավանդի մայր գումար	Արժույթ	Ավանդի ձևակերպման ամսաթիվ	Ավանդի վերադարձման ամսաթիվ	Տարեկան %	Ավանդի մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ. (Խազար դրամ) Մայր գումար
Հայէկոնոմբանկ ՓԲԸ	20,000,000	ՀՀ դրամ	15/12/2020թ.	16/06/2021թ.	7.5%	20,000
						<u>20,000</u>

19. ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ

Ընկերությունը իրականացնում է ապառիկ վաճառքներ: Ապառիկ վաճառքների ապահովման համար բանկը ստեղծում է Ընկերության հաշվարկային հաշիվներում առկա որոշ միջոցներ:

20. ՄՆԱՑՈՐԴՆԵՐ ԴՐԱՄԱՐԿՂՈՒՄ և ԲԱՆԿԵՐՈՒՄ

Կանխիկ միջոցներ Բանկային հաշիվներ	(Խազար դրամ)	
	2020թ.	2019թ.
	260	68
	3,935	2,058
	<u>4,195</u>	<u>2,126</u>

21. ԿԱՆՈՆԱԴՐԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կանոնադրական կապիտալը կազմել է 50,000 ՀՀ դրամ (2019՝ 50,000 ՀՀ դրամ):

Կանոնադրական կապիտալը բաղկացած է 1,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով 50 բաժնեմասից:

Ընկերության միակ մասնակիցն է ՀՀ քաղաքացի Հայկ Վալերիկի Շեկյանը:

22. ՎԱՐԿԵՐ և ՓՈՒՍԱՌՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ոչ ընթացիկ Գրավով ապահովված բանկային վարկեր Երկարաժամկետ փոխառություն	(Խազար դրամ)	
	2020թ.	2019թ.
	98,695	151,837
	133,736	67,260
	<u>232,431</u>	<u>219,097</u>
Ընթացիկ Գրավով ապահովված բանկային վարկեր Կարճաժամկետ փոխառություն	141,953	-
	10,000	-
	<u>151,953</u>	<u>-</u>
Ընդամենը վարկեր և փոխառություններ	<u>384,384</u>	<u>219,097</u>

Վարկերի և փոխառությունների պայմաններն ու ժամկետները ներկայացված են ստորև.

	Արժույթ	Մարման տարի	Անվանական տոկոսադրույք	(հազար դրամ)	
				2020թ.	2019թ.
Գրավով ապահովված բանկային վարկ (վարկային գին)	ՀՀ դրամ	01.05.21	11.50%	41,800	19,860
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ՀՀ դրամ	15.12.21	7.50%	20,857	22,855
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ՀՀ դրամ	15.12.21	7.50%	12,549	13,747
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ՀՀ դրամ	07.03.22	8.50%	59,435	17,670
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	16.04.21	8.00%	20,904	24,205
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ՀՀ դրամ	22.04.22	8.50%	6,834	10,000
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ՀՀ դրամ	22.07.22	9.38%	22,914	28,500
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ՀՀ դրամ	19.09.22	8.50%	17,627	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ՀՀ դրամ	30.12.22	8.50%	15,000	15,000
Գրավով ապահովված բանկային վարկ (օվերդրաֆտ)	ՀՀ դրամ	14.10.21	11.50%	22,732	-
Չապահովված փոխառություններ	ՀՀ դրամ	09.12.31	անտոկոս	131,583	67,260
Չապահովված փոխառություններ	ԱՄՆ դոլար	23.12.30	անտոկոս	2,153	-
Չապահովված փոխառություններ	ՀՀ դրամ	13.09.21	անտոկոս	4,750	-
Չապահովված փոխառություններ	ՀՀ դրամ	13.09.21	անտոկոս	5,250	-
				384,384	219,097

23. ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ և ԱՅԼ ԿՐԵՂԻՏՈՐԱԿԱՆ ՊԱՐՏՔԵՐ

	(հազար դրամ)	
	2020թ.	2019թ.
Կրեդիտորական պարտքեր ձեռքբերումների գծով	558,866	144,462
Ստացված կանխավճարներ	1,741,216	676,659
Վճարվելիք հարկեր և պարտադիր վճարներ	5,878	65,249
Զվճարված արձակուրդայինի պահուստ	23,460	-
Պարտավորություններ աշխատակիցներին	20,413	-
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	-	306
	2,349,833	886,676

Անստրային կրեդիտորական պարտքերի գծով տոկոսներ չեն հաշվարկվում: Ընկերությունն ունի ֆինանսական ռիսկի կատարման քաղաքականություն, որն ապահովում է բոլոր պարտավորությունների ժամանակին կատարումը:

24. ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐԻ ԿԱՏԵԳՈՐԻԱՆԵՐԸ

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները ըստ կատեգորիաների ներկայացված են ստորև.

Ֆինանսական ակտիվներ

	(հազար դրամ)	
	2020թ.	2019թ.
<i>Անորոշիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ</i>		
Անստրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	361,366	333,829
Ժամկետային ավանդներ	20,000	-
Ներդրումներ չկապակցված կազմակերպություններում	6,386	6,386
Տրամադրված փոխառություններ	2,800	-
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	49,969	12,172
Մնացորդներ բանկերում և դրամարկղում	4,195	2,126
	444,716	354,513

Ֆինանսական պարտավորություններ

	2020թ.	(հազար դրամ) 2019թ.
<i>Անորոշագրված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ</i>		
Վարկեր և փոխառություններ	384,384	219,097
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	2,343,955	821,427
	<u>2,728,339</u>	<u>1,040,524</u>

25. ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՌԻՍԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՈՐԴՆԱԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Ֆինանսական գործիքներն օգտագործելիս Հնկերությունը ենթարկվում է հետևյալ ռիսկերին.

- Պարտքային ռիսկ
- Իրացվելիության ռիսկ
- Շուկայական ռիսկ

Ղեկավարությունը լիովին պատասխանատու է Հնկերության ռիսկերի կառավարման համակարգի մշակման և վերահսկողության համար:

Հնկերության ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել և վերլուծել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Հնկերությունը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և վերահսկման մեխանիզմներ, ինչպես նաև վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը որոշված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և համակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են շուկայական պայմանների ու Հնկերության գործունեության փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

1) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկն առաջանում է այն դեպքում, երբ պայմանագրային գործընկերը չի կատարում իր պարտավորությունները, որի հետևանքով կնվազեն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ առկա ֆինանսական ակտիվներից առաջացած ապագա դրամային հոսքերը: Այս ռիսկն առաջանում է ֆինանսական գործիքներից, ինչպիսիք են առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերը, տրված փոխառությունները և բանկերում պահվող դրամական միջոցներն ու դրանց համարժեքները:

Հնկերությունը որդեգրել է քաղաքականություն՝ ապահովելու, որ ապրանքի ու ծառայությունների վաճառքը կատարվի պատշաճ վարկային պատմություն ունեցող հաճախորդներին, և շարունակաբար վերահսկում է իր դեբիտորական պարտքերի իրավիճակը: Փոխառությունները տրամադրվում են կապակցված կողմերին: Դրամային մնացորդները պահվում են վարկային պորտֆելի բարձր որակ ապահովող ֆինանսական հաստատություններում:

Պարտքային ռիսկի ազդեցությունը

Պարտքային ռիսկի առավելագույն ազդեցությունը ներկայացվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքով: Պարտքային ռիսկի առավելագույն ազդեցությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ բերված է ստորև.

	2020թ.	(հազար դրամ) 2019թ.
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	361,366	333,829
Ժամկետային ավանդներ	20,000	-
Լեդրումներ չկապակցված կազմակերպություններում	6,386	6,386
Տրամադրված փոխառություններ	2,800	-
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	49,969	12,172
Ընթացիկ բանկային հաշիվներ	3,935	2,058
	<u>444,456</u>	<u>354,445</u>

2) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Հնկերությունը անկարող կլինի կատարել իր պարտավորությունները: Իրացվելիության ռիսկը առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամադաստասխանության դեպքում: Այդ անհամապատասխանությունը կարող է մեծացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել կորուստների ռիսկը: Հնկերությունը ունի այդպիսի կորուստների նվազեցմանն ուղղված ընթացակարգեր, որոնցից են բավարար դրամային միջոցներ և այլ բարձր իրացվելիության ընթացիկ ակտիվներ պահելը, ինչպես նաև համապատասխան վարկային միջոցների սովորությունը:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների պայմանագրային ժամկետայնությունը՝ ներառյալ գնահատված տոկոսավճարները հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

2020 (հազար դրամ)	Հաշվեկշռային արժեք	Պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր	Մինչև 3 ամիս	3-12 ամիս	1-5 տարի	5-10 տարի
Վարկեր և փոխառություններ	384,384	390,508	20,049	191,544	45,179	133,736
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	2,349,833	2,349,833	26,291	2,300,082	23,460	-
Շահութանարկի գծով պարտավորություն	3,523	3,523	-	3,523	-	-
	2,737,740	2,743,864	46,340	2,495,149	68,639	133,736

3) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը Հնկերության նկատման կամ վերջինիս ֆինանսական գործիքների արժեքի փոփոխության ռիսկն է շուկայական գների, այդ թվում՝ արտարժույթի փոխարժեքների, տոկոսադրույքների և բաժնետոմսերի գների փոփոխության արդյունքում: Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն է, որը թույլ կտա պահպանել այս ռիսկին ենթարկվածության աստիճանն ընդունելի սահմաններում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց կաանաբերության օպտիմալացումը:

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն արտարժույթի փոխարժեքների տատանման հետևանքով ֆինանսական գործիքի ապագա դրամական հոսքերի իրական արժեքների տատանման ռիսկն է: Հնկերությունը ենթարկվում է արտարժույթի ռիսկին այնքանով, որքանով չեն համապատասխանում Հնկերության ֆունկցիոնալ արժույթը և այն արժույթները, որոնցով արտահայտված են Հնկերության գործառնությունները, ակտիվներն ու պարտավորությունները: Արտարժույթի ռիսկը հիմնականում առաջանում է Հնկերության ներգրավված վարկերից, արտերկրյա վաճառքներից և ձեռքբերումներից, որոնք հիմնականում արտահայտված են ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով:

Ստորև ներկայացված է արտարժույթի ռիսկին Հնկերության ենթարկվածությունը.

31 դեկտեմբեր 2020թ.

	ԱՄՆ դոլար	(հազար դրամ) Եվրո
Ֆինանսական ակտիվներ		
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	26,915	-
Մնացորդներ բանկերում և դրամարկղում	253	315
	27,168	315

Ֆինանսական պարտավորություններ		
Վարկեր և փոխառություններ	23,057	-
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	481,075	5,926
	<u>504,132</u>	<u>5,926</u>
Զուտ ենթարկվածություն	<u>(476,964)</u>	<u>(5,611)</u>

31 դեկտեմբեր 2019թ.

	ԱՄՆ դոլար	(հազար դրամ) Եվրո
Ֆինանսական ակտիվներ		
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	56,929	-
Մասցորդներ բանկերում և դրամարկղում	-	-
	<u>56,929</u>	<u>-</u>
Ֆինանսական պարտավորություններ		
Վարկեր և փոխառություններ	24,205	-
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	88,188	-
	<u>112,393</u>	<u>-</u>
Զուտ ենթարկվածություն	<u>(55,464)</u>	<u>-</u>

Զգայունության վերլուծություն

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 22 դրամի փոխարժեքի 10% արժևորումը (արժեզրկումը) ԱՄՆ դոլարի, Եվրոյի նկատմամբ կազդեր արտարժույթով արտահայտված ֆինանսական գործիքների չափման և շահույթի կամ վնասի վրա ստորև ներկայացված գումարների չափով: Վերլուծությունն իրականացնելիս ենթադրվում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ և հաշվի չի առնվում կանխատեսվող վաճառքների և գնումների ազդեցությունը:

10% արժևորում

	(հազար դրամ)			
	ԱՄՆ դոլարի ազդեցություն		Եվրոյի ազդեցություն	
	2020թ.	2019թ.	2020թ.	2019թ.
Շահույթ/(վնաս)	47,696	5,546	561	-

10% արժեզրկում

	(հազար դրամ)			
	ԱՄՆ դոլարի ազդեցություն		Եվրոյի ազդեցություն	
	2020թ.	2019թ.	2020թ.	2019թ.
Շահույթ/(վնաս)	(47,696)	(5,546)	(561)	-

Կապիտալի կառավարում

Ընկերությունն իր կապիտալը կառավարում է այնպես, որպեսզի ապահովի իր անընդհատ գործելու ենթակառուցվածքը՝ առավելագույնիս հասցնելով բաժնետերերի եկամուտները փոխառու և կապիտալ միջոցների օպտիմալ համապատասխանություն ապահովելու միջոցով:

Ղեկավարությունը պարբերաբար վերանայում է Ընկերության կապիտալի պահանջները, որպեսզի ապահովի արդյունավետ ֆինանսական կառուցվածք՝ միաժամանակ խուսափելով ավելորդ պարտքերի առաջացումից: Այստեղ հաշվի են առնվում Ընկերության՝ պարտքերի տարբեր դասերի ենթակայության մակարդակները: Ընկերությունը կառավարում է կապիտալի կառուցվածքը և ճշգրտումներ անում հաշվի առնելով տնտեսական պայմանների փոփոխությունները և համապատասխան ակտիվների ռիսկի առանձնահատկությունները:

26. ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ

Ղեկավարությունը գտնում է, որ Հնկերության ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքները մոտավորապես համապատասխանում են վերջիններիս հաշվեկշռային արժեքներին:

27. ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ԴԵՊՔԵՐ

Գործարար միջավայր

Որպես զարգացող շուկայական տնտեսական համակարգ, Հայաստանը շարունակում է անցնել քաղաքական և տնտեսական վերափոխումներ՝ կապված կենտրոնացված պլանավորումից դեպի ազատ շուկա անցման հետ: Հայաստանը չի ավարտել զարգացած ինտիստուցիոնալ համակարգի և ենթակառուցվածքների ձևավորման գործընթացը, որոնք սովորաբար առկա են ավելի հասուն ազատ շուկայական տնտեսություններում:

Նման տնտեսություններում գործող ընկերությունների համար վերը նշվածը առաջացնում է արտաձին գործոնների, ինչպիսիք են հարկային վարչարարությունը, կապիտալի հոսքի վերահսկողությունը, արտաթույթի գործառնությունները, ձևականությունները, արտահանման / ներմուծման սակագները և այլն, շարունակական կամ երբեմն կտրուկ փոփոխությունների բնորոշ ռիսկ, այդ գործոնները կարող են բացասաբար ազդել Հնկերության հետագա ֆինանսական վիճակի և արդյունքների վրա: Այնուամենայնիվ, քանի դեռ այս անորոշություններում առկա տարակուսանքներն ու ենթադրությունները շատ են, դեկավարությունը չի կարող արժանահավասարե՞ն գնահատել, թե ինչ չափով դրանք կարող են ազդեցություն ունենալ Հնկերության ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վրա:

Հնկերության ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխան քայլեր է ձեռնարկում գոյություն ունեցող պայմաններում Հնկերության կայունությունն ապահովելու համար:

Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, Հայաստանում դեռ չեն կիրառվում:

Հարկեր

Հայաստանի հարկային համակարգին բնորոշ են օրենսդրության հաճախակի փոփոխությունները և Հարկային օրենսգրքի սխալ մեկնաբանությունից և գործնականում սխալ կիրառությունից բխող վիճաբանությունները:

Այդ հանգամանքները կարող են Հայաստանում գործող ընկերությունների համար ստեղծել հարկային ռիսկեր, ինչը բնորոշ է աշխարհի ցանկացած այլ զարգացող շուկայական տնտեսություններին: Ղեկավարությունը համոզված է, որ հարկային պարտավորությունների գծով կատարել է համապատասխան հասկացումներ՝ հիմնվելով կիրառելի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական դրույթների և դատական որոշումների իրենց մեկնաբանության վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և դրանց գերակայության դեպքում ազդեցությունը սույն ֆինանսական հաշվետվությունների վրա կարող է զգալի լինել:

28. ԳՈՐԾԱՐՔՆԵՐ ԿԱՊԱԿՑՎԱԾ ԿՈՂՄԵՐԻ ՀԵՏ

Շնկերության կապակցված կողմերում ներառվում են նրա մասնակիցը և հիմնական ղեկավար անձնակազմը:

Ստորև ներկայացված են կապակցված կողմերի հետ կատարված գործարքներն ու մնացորդները:

Գործարքներ	2020թ.	(նազար դրամ) 2019թ.
<i>Մասնակից</i>		
Շահաբաժինների վճարում	60,033	152,838
Փոխառության ստացում	124,153	203,813
Փոխառության հետվերադարձ	57,794	154,120
<i>Հիմնական ղեկավար անձնակազմ</i>		
Աշխատավարձ և պարգևատրումներ	4,848	4,848
<i>Մնացորդներ</i>		
<i>Մասնակից</i>		
Ստացված փոխառություն	133,736	67,260
<i>Հիմնական ղեկավար անձնակազմ</i>		
Չվճարված արձակուրդային	3,551	